

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională poli-
tică-poporală înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI</p> <p>De un an Lei 30.— De o jumătate de an Lei 15.— De un pătrar de an Lei 8.— Pentru America 2 dolari pe un an întreg</p>	<p>Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12. (lângă poștă)</p> <p>Telefon Nr. 146. Adresa telegrafică: „Foaia Poporului“</p>	<p>INSERATE</p> <p>se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12).</p> <p>Prețul inseratelor: Un șir petit 3 Lei pentru fiecare publicare</p>
---	---	---

Unde mergem?

Situația politică încurcată. — Pertractări între partide. — Leul scade de necrezut. — Scumpetea mărfurilor crește. — Cum se vor plăti nouile dări? — Ce facem noi Ardelenii?

În timpul din urmă situația politică a țării trece prin o sumedenie de frecări. E lucru știut de toată lumea, că guvernul gen. Averescu nu vrea să se ducă dela cărma țării, deși pe zi ce merge el încurcă tot mai tare mersul afacerilor statului. Că oamenii guvernului se leagă așa tare de putere, e de altcum explicabil. Până sunt la conducere au doar atâtea favoruri, pe cari știu că le vor pierde pentru totdeauna.

Averescanii își dau însă seamă de slăbiciunea lor internă. De aceea au încercat și încearcă mereu diferite apropieri cu alte partide. Mai înainte, pe sub ascuns, căutau să stea bine cu Partidul liberal. După aceea au căutat apropiere de Partidul Național; văzând că aceasta nu izbuteste, au început un atac vehement contra acestui partid. De prezent Averescanii fac încercări să se apropie de Partidul țărănesc din vechiul Regat, că aceasta le va putea izbuti, e greu de crezut.

Pe când o astfel de stare domnește în rândurile oamenilor guvernului, celelalte partide încă se mișcă tot mai tare. Lucrul e de înțeles. În curând se deschid Camerele din nou. Până atunci trebuie să se lămurească cumva situația, îndeosebi după întoarcerea acasă a Majestății Sale Regelui.

Un lucru se vede de mult timp tot mai lămurit: Se înmulțește numărul celor, cari cred, că din starea slabă de azi ne poate scoate numai un **guvern de coaliție** (mai multe partide), care să se compună după ce s'ar face noui alegeri. Aceste alegeri să fie însă conduse de oameni afară de partid, adică de un guvern provizor neutru. Aceasta e de mult cererea Partidului Național, care cerere în timpul din urmă o aprobă o seamă de bărbați din Partidul liberal, apoi dl Iorga și alți fruntași ai României mari.

În direcția aceasta desigur se vor mai lămurii lucrurile și din prilejul adunărilor anunțate de deputații și conducătorii Partidului Național. De aceea îndemnăm pe toți Românii ardeleni să iee cât mai mulți parte la adunările ce se vor ține.

Dacă până acum n'am fi avut destule motive de-a ne aduna rândurile, — ceeace nu credem, — apoi de prezent zău că avem. Conducerea ușuratică a țării, în legătură cu producția puțină și scumpă în țară, lipsa exportului și cumpărarea atâtor mărfuri scumpe din străinătate, iar pe deasupra specula mizerabilă cu leul românesc la Paris, — ne-a adus pe cap **scăderea leului**, cum nu s'a mai pomenit de când e Țara românească, decum în România mare. Azi, Mercuri 14 Sept., când scriem aceste rânduri, a venit știrea, că la Paris leul nostru a scăzut la 10 centime și jumătate. (Acum vr'o 8 zile era încă ceva peste 15 centime).

Cursul acesta, dacă mai scade, ne duce țara la faliment față de străinătate. N'o să mai putem cumpăra și plăti nimic în țări străine cu cursul banilor lor scumpi (cum e Franța, Anglia, America, Elveția), după cari urmează și celelalte state, afară de Rusia, Austria și Ungaria. Aceste trei state drept că au un curs mai slab ca al nostru, dar ele și fac parte dintre statele învinse, nu învingătoare și mărite, ca România.

Astfel dezvoltându-se stările la noi în săptămânile din urmă, e de înțeles, că **acele mărfuri gata**, cari se aduc din țări străine au început a se scumpi în mod simțitor. Ba pe lângă scăderea leului, a mai venit dela 1 Iulie și o nouă urcare a vămurilor pentru mărfuri străine. Vama a scumpit marfa străină, iar ceice fabricau astfel de mărfuri în țară (spre pildă talpă), încă au ridicat prețul cu diferența cât s'a pus vamă mai multă pe marfa străină.

În fața acestor stări de lucruri orice om cu scaun la cap, care vrea să trăiască cu cinste și omenie, trebuie să se îngrijeze, dacă mai vede și **dările cele multe**, pe cari guvernul generalului Averescu ni le-a pus după cap. Aceste dări acum se conscriu și împărțesc. Cele din trecut nu sunt nimic, pe lângă cele nouă. Sunt tot dări peste dări. Mamelucii guvernului Averescu le-au votat la repezeală și fără multă bătaie de cap. Noroc să avem cu căderea acestui guvern și venirea unuia mai price-

put, — care să schimbe unele dări, — altcum va fi vai și amar, ce dări va trebui să plătim în viitor.

Văzând acestea, ce se facem noi Ardelenii? Trebuie să ne strângem rândurile, să trecem peste lucruri mărunte, având înainte numai interesele generale ale României Mari, în cadrul căreia trebuie ținut seamă și de deosebitele condiții de viață, în care trăește populația Ardealului și a Bănățului. Nu vă mai tot certați, deci, domnilor ardeleni, ci dați-vă mâna pentru binele obștesc. Aci avem organizația cea veche a Partidului național. În jurul lui cu toții, că **ceva mai bun** nu putem pune azi în loc! Pe când umblând din partid în partid, ajungem ca o minge în mâna celor ce se stea joca cu ea!

Iar voi, dragi săteni dela țară, grijivi-vă bănișorii și băgați bine de seamă, pe ce-i dați. Vremurile devin tot mai grele, bani mai puțini, daturile tot mai multe.

Manevrele de toamnă

se țin anul acesta, în urma hotărârii Mareșului Stat Major, în zilele din 15—18 Sept. pe terenul dintre localitățile Cincul mare și Cincul mic (ținutul Făgărașului). Vor fi mari manevre mixte, la cari vor lua parte, pe lângă infanterie, artilerie și cavalerie, și tankurile și aeronautica (avioane și baloane).

Pregătirea acestor manevre a început deja din 5 Septembrie. La desfășurarea pe teren vor lua parte și atașaii militari străini. Alteța Sa Regală Prințul Carol încă va lua parte, împreună cu regimentul de vânători de munte, al cărui comandant este.

Adunări populare

Cu ziua de 18 Septembrie se începe un șir de adunări populare, pe cari Partidul Național le va ține în diferite părți. În această zi va avea loc o mare adunare la Alba-Iulia, din care prilej dl Iuliu Maniu, șeful Partidului Național și deputatul Alba-Iuliei, va face o dare de seamă în fața alegătorilor. La adunarea dela Alba-Iulia vor lua parte toți deputații Partidului Național.

Indemnăm deci pe toți oamenii noștri din Alba-Iulia și jur să ia parte la această adunare, unde vor auzi graiul și sfaturile bunilor noștri conducători ai Ardealului. E în interesul tuturor să știm cum stau lucrurile în țară, fiindcă viitorul apropiat ne poate aduce la repezeală mari schimbări în politica țării.

Alte adunări se vor mai ține la Timișoara, Sibiu, Cluj, Târgu Mureș, Oradea, Satu-mare, Arad, Lugoj, Orăștie, Deva, Turda, Făgăraș, Sănmărtin, Blaj și în alte părți. De toate aceste adunări oamenii noștri sunt rugați să se intereseze și să ia parte cât mai mulți la ele. Deputații Partidului Național sunt mai toți prin cercuri, luând contact cu poporul, spre a-i afla necazurile.

O instituție folositoare

și care va aduce mult bine poporului nostru muncitor, este Depozitul sanitar, adică magazinul de medicamente (leacuri), care s'a inaugurat la Sibiu acum Duminică 11 Septembrie. Din acest depozit se vor împărți medicamente tuturor caselor de bolnavi din Ardeal și Bănăt.

Existența acestui institut, dacă va fi bine condus, e un frumos pas înainte în România noastră. E doar îndeajuns cunoscut, câte plângeri se tot ridicau până acum contra slabelor medicamente, pe cari le dădeau medicii caselor cercuale. Ei nu făceau aceasta din rea voință, ci fiindcă medicamentele cele scumpe nu le puteau totdeauna prescrie, din cauza cheltuielilor prea mari pentru casele bolnavilor.

Să sperăm, că cu începutul activității depozitului sanitar vor dispărea aceste neajunsuri, cari în trecut au micșorat mult valoarea caselor cercuale pentru bolnavi. Asta o știm din gura atâtor membri.

Conducerea acestui depozit stă sub mână dlui farmacist-șef Oprea, un om de inimă și activ, dupăcum ni se pare, dela care putem aștepta să lucreze cu atragere și pricepere pentru ușurarea vieții clasei noastre muncitoare. D-lui Oprea i-a stat mult în ajutor dl Dr. Mărginean, directorul Casei cercuale din Sibiu.

Din prilejul inaugurării depozitului a venit la Sibiu și dl Trancu-Iași, ministrul muncii, care prin cuvinte alese a laudat munca depusă în Sibiu, descoperindu-ne totodată ideile călăuzitoare ale ministerului muncii. Să ne trăiască dl ministru al muncii; e de fapt un om al muncii continue: neobosit, popular și prevenitor.

Din Rusia înfometată

Copii nenorociți. Un ziar bolșevic „Puti” anunță, că la Moscova sosesc în fiecare zi copii din gubernalele Simbiro, Samara, Saratov, Tarițin și din alte localități bântuite de foamete. Acești copii flămânzi, chinuți, bolnavi, fac o impresie zguduitoare. Ei se roagă ca să fie primiți în casele de copii. Priveliștea acestor copii nenorociți crește mereu, în fiecare zi apar pe străzile Moscovei convoiuri din ce în ce mai mari de copii.

Ce spune un englez. Deputatul muncitoresc în parlamentul englez, Jack Milles, aflându-se la Samara, a adresat amicilor săi din Anglia următoarea telegramă: În ținutul Volgei, locuitorii mor pe străzi și dealungul drumurilor. La Samara desădejdea e de necrezut și e lipsă de hrană, medicamente și cărbuni. Medicii încă mor de foame. Pe la gări se văd copii, cari par ca niște schelete (numai oase pe ei).

Maxim Gorki, marele scriitor rus, a declarat următoarele asupra stărilor din Rusia: Am început să pierd toate nădejile din cauza foametei crescânde, care aduce toate boalele. Fără de ajutorul străinilor nu se va putea mântui nimic.

Mare adunare poporală în Sibiu.

Frați Români! **Partidul Național Român** vă chiamă la o **mare adunare poporală**

care va avea loc în Sibiu, în sala cea mare dela „Urania” (Casa societății, Gesellschaftshaus, strada Șevis) **Vineri în 23 Septembrie** a. c., la 10 ore înainte de amiază.

La această adunare vor lua parte conducătorii partidului nostru, domnii **Iuliu Maniu, Alexandru Vaida, Ștefan C. Pop, Vasile Goldiș** și alții. — Se va discuta **situația politică** și se va organiza comitetul județean al partidului.

Cum astăzi sunt la ordinea zilei afătea chestiuni mari, între cari multe ce privesc interesele economice ale populației, — ca **reforma agrară, nouile dări, economia vitelor, scumpetea**, etc. — datorința fiecărui bun Român este să ia parte la această adunare și să asculte cuvântul vechilor conducători ardeleni.

Veniți, fraților, în număr cât mai mare!
Sibiu, 16 Septembrie 1921.

Dr. Enea Andrea
Andrei Bârseanu
Dr. Lucian Borcia
Nicolae Bratu

Petru Drăghici
Ioan I. Lăpedatu
Nicolae Petra-Petrescu
D. Vasile Preda

Dr. Octavian Rusu
Dr. Ieronim Stoichița
Dr. Ioan Strola
Nicolae Togan

O mare nenorocire

s'a întâmplat pe câmpul de aviație de lângă Brașov. Au fost 11 morți și 5 răniți. Nenorocirea s'a întâmplat — dupăcum scrie „Gaz. Trans.” — în modul următor:

Luni 12 Sept., la 8 ore dimineața, escadrila de aeroplane din Brașov avea să plece la Făgăraș, pentru a face exerciții de tir aruncând bombe din aeroplan. Aeroplanul condus de plutonierul Georgescu, având pe locotenentul Stâlpeanu ca observator, s'a înălțat precis la orele 8 în văzduh. După un scurt viraj aeroplanul s'a coborât, pentru ca să ia în primire bombe. În momentul când aeroplanul a ajuns pe pământ, a fost încunjurat de soldații și ofițerii ocupați cu așezarea bombelor. O bombă căzând la pământ, a făcut explozie, care la rândul ei a produs explozia motorului aeroplanului și a celorlalte bombe.

Ravagiile produse de aceste explozii, cari au urmat una după alta, au fost îngrozitoare. Ne mai având timp ceice erau în jurul aeroplanului să se refugieze, aproape toți au căzut jertfă nenorocirii. Aeroplanul a fost cu totul nimicuit. Morți pe loc, sfâșiați cumplit de bombe, au rămas 10 victime, între cari plutonierul Georgescu, unul dintre cei mai bravi piloți ai armatei române, decorat pentru succesele în războiul de desrobire cu numeroase decorații și distinsul locotenent aviator Papostopol. A doua zi a răposat în spital și locotenentul Stâlpeanu, un ofițer brav, care a adus prețioase servicii armatei, pentru cari a fost decorat cu ordinul „Mihai Viteazul” și „Legiunea de onoare”.

Dintre sergenții bombardieri au încetat din viață pe loc, parte arși, parte sfâșiați de bombe, următorii: Ioan Boldinoc, Scarlat Mitrea, Const. Ciobotă, Ilie Neguș, Gh. Bogobia, Filoti, Fr. Bete și Ioan Pălănașu. Răniți grav sunt 5, cu puține speranțe de scăpare. Priveliștea exploziei a fost groaznică. Bucăți de carne au fost aruncate la mari distanțe. Alte trei aeroplane, aflătoare în apropiere, încă au fost stricate. Numai un singur aeroplan a rămas neatins.

Inmormântarea celor 11 ofițeri și soldați, căzuți jertfă în îndeplinirea datorințelor față de patrie, a avut loc cu mare pompă Mercuri 14 Sept., în Cimitirul Eroilor din Brașov. Fie-le memoria în veci neuitată!

Sprrijinirea micii industrii

Din București primim știrea, că dl Al. Samoil, președintele comitetului central al micii industrii, împreună cu o delegație, a fost primit săptămâna trecută în audiență de către ministrul provizor al industriei, dl general Averescu, căruia i-a înaintat toate desbaterile congresului general al micii industrii, precum și hotărârile luate. (Noi încă am scris despre aceasta la timpul său).

Dl general Averescu a promis tot sprijinul său față de mica industrie, asigurând delegația, că în ce privește liferările statului, a dat ordin să nu se mai comande nimic în străinătate, fără ca mai înainte să se dea înd. striei din țară ce poate ea fabrica.

Privitor la creditele ce trebuiesc date micii industrii, dl general Averescu a făgăduit, că această cerere încă va fi dusă la îndeplinire cât mai curând.

Făgăduelile sunt foarte mulțumitoare, dacă ele vor fi și ținute. În acest caz nu vom mai auzi atâtea plângeri îndreptățite, ca la congresul trecut. Cât pentru asociațiile meseriașilor și industriașilor, în acestea să nu se facă politică de partid, iar atunci toate vor fi bune.

Târgul de toamnă al Sibiului

a fost bine cercetat de populația din jurul Sibiului. De altcum acest târg și servește totdeauna pentru aprovizionarea populației cu cele necesare pentru toamnă și iarnă. Astfel fiind, s'au vândut bine mărfurile de încălziminte și îmbrăcăminte. Lumea care în ceasurile de dimineață umpluse piețele și stradele orașului, a târguit de toate și bine până în ciasurile de după amiază. Meseriași și negustorii, eșiți cu diferite șetre în târg, pe la ciasurile 5 erau în bună parte cu șetrele golite și mulțumiți cu vânzarea. Lumea cumpărătoare, e drept, că se plângea de prețurile urcate ale mărfurilor, dar de cumpărat tot a trebuit să cumpere ce-i era neapărat delipsă. Târgului de mărfuri, care totdeauna se ține în 14 Sept., i a premers târgul de vite, la care încă au fost vite destule. Prețul lor a fost mai urcat, ca mai înainte. Asta în urma împrejurării, că au sosit și câțiva negustori străini, cari au mai strâns din vite, dând prețuri mai bune. Afară de aceea, cine n'a vândut vitele până acum, acela și-a făcut rost să le poată ierna, de aceea nu le mai lapădă așa ușor.

Informațiuni

Adunările populare

aranjate de Partidul Național se vor ține în zilele următoare dupăcum urmează: In 21 Septembrie la Deva, 23 Sibiu, 25 Timișoara, 27 Lugoj Oravița, 1 Oct. la Turda, 2 Cluj, 3 Oct. la Orade. Despre aceste adunări am primit știri până acum. Surt însă în curgere aranjarea de adunări și prin alte părți. Pe lucru, deci, fraților! Ardealul și Bănatul trebuie să-și spună cuvântul!

Maiestatele Lor Regele și Regina au plecat din Franța spre casă, peste Italia. La București sunt așteptați pe ziua de 20 Septembrie. În călătoria făcută M. Sa Regele s'a întâlnit și cu fratele său Wilhelm, cu care era supărat, de când cu intrarea României în războiu contra puterilor centrale.

† **Gavril Preaup**, fost profesor în Blaj și director al învățământului secundar la resortul instrucției publice din Cluj, a răposat în ziua de 7 Sept. 1921 în Cluj. Școala românească pierde în răposatul un om de știință, activ și caracter cinstit, calități foarte rari în zilele materialiste de azi. Pe timpul petrecerii sale în Blaj, răposatul a fost și președintele Reuniunii meseriașilor de-acolo, pentru cari încă a lucrat mult, fiind un mare sprijinitor al clasei de mijloc. Figură simpatică și cu o ținută modestă, el era iubit de toți, cari l-au cunoscut. Politiceste a fost până la moarte aderentul Partidului Național, în sinul căruia se bucura de deosebită considerație. Corpul rece al defunctului a fost transportat la Blaj, unde a fost înmormântat cu deosebită pompă. — Odihnească în pace!

Incoronarea. „Voința“ dela 14 Sept. scrie următoarele: „In cercuri din apropierea palatului se vorbește hofărit despre schimbarea planului luat la început, pentru facerea încoronării la Alba-Iulia. Incoronarea e vorba să aibă loc la București, în forma cum s'a fost planuit. Dăm știrea cu rezerva cuvenită“. — Și noi tot așa, fiindcă nu putem crede, că s'ar fi făcut la Alba-Iulia atâtea cheltueli de milioane zadarnice...

Deschiderea expoziției și târg de mostre din București s'a amânat din 11 pe 16 Septembrie, orele 10 dimineața. La deschidere vor lua parte: Principele Carol, membrii guvernului, corpul diplomatic, clerul și toate oficialitățile. Vor vorbi: Prințul Carol, dl prim-ministru și ministru de industrie general Averescu, și dl M. Manoilescu, directorul general al industriei și comisar general al expoziției.

Taxa pentru vizarea pașapoartelor celorce călătoresc în Ungaria, a fost urcată dela 60 la 90 lei.

Studentii maghiari. Se anunță, că din Oradea mare și Cluj vor pleca spre a studia la universitățile maghiare, peste 500 studenți de naționalitate maghiară. Ei motivează plecarea, că neștiind limba română, nu sunt în măsură a studia la universitățile noastre.

Țeseturile românești. Incredințatul comercial al României în Brazilia (America), a raportat ministerului de industrie și comerț, că acolo sunt foarte bine văzute țeseturile cămășile și bluzele românești. Unde e întreprinderea, care se înceapă o negustorie în mare cu aceste mărfuri??

Concurs pentru învățători. Consistorul arhiepiscopesc din Blaj pune la concurs, cu termenul de 1 Octombrie c., postul de învățător la Școala de aplicație anexată pe lângă Școala normală de învățători din Blaj. Emolumente: 1. Dela susținătorul școlii anual 1000 Lei salar și 500 Lei chirie; 2. Diferința dela stat.

Opt ani de zile dela moartea lui Aurel Vlaicu, s'au împlinit Marți 13 Septembrie. Da, 8 ani sunt dela moartea lui Aurel, feciorul bătrânului Vlaicu din Binițiu de lângă Orăștie, feciorul de țaran, care ziua și noaptea își bătea capul cum să străbată mai bine văzduhul cu aeroplanul de el lucrat, cu păsarea lui măiastră. Dar în drum dela București spre Orăștie s'a nenorocit cu aeroplanul. S'a dus în floarea vieții, ca și când n'ar fi fost nici odată. Și de ce folos ar fi putut el fi României Mari!? — Odihnească în pace!

Desmintire. In București se svonise în timpul din urmă, că banii de hârtie (leii) se vor stampila sau se va pune un timbru pe ei. Subsecretarul de stat Anghelescu desminte această știre, ca neadevărată. — Din parte-ne nu vedem nici un rău, dacă s'ar face acest lucru, așa la repezeală, dar bine chibzuit. De ce nu s'ar controla ceice țin sume mai mari de bani ascunse!?

Producția de postav în țara noastră crește din zi în zi, acoperind lipsurile țării, ba a început chiar și exportul în Iugoslavia. Mărfurile corespund gustului mai modest. Prețul începe dela 96 lei metrul, atingând suma de 280 lei metrul de camgarn. Fabricile noastre prelucrează în special lână din Basarabia și dela Oradea-mare.

Mare foc în Ploești. Luni seara 12 Sept. s'a declarat un mare foc la clădirile și atelierele societății „Construcțiunile industriei civile“. Pompierii sosiți n'au putut scăpa nimic, decât să împiedece întinderea focului. A ars cea mai mare parte din atelierele societății, împreună cu toate instalațiile mecanice și o mare parte din materiale. Pradă focului a mai căzut și o magazie cu cereale. Intreprinderea a fost asigurată numai pe un milion lei, pagubele fac însă zeci de milioane. Focul s'a iscat din negrija unui lucrător, care a aprins un chibrit în apropierea depozitului de benzină. — Iată unde duce negrija și mintea ușoară!

O nouă învoială comercială se va încheia în curând între România și Austria. Această învoială va fi de durată mai lungă, ca cea provizorie de acum. Pentru încheierea învoielii (convenției, tratatului) delegații români vor pleca zilele acestea la Viena, unde se vor ține pertractările. — Da, da, o învoială bună cu Austria, iar nu mărfuri pipărate din Franța!

Moară arsă. Un puternic foc a nimic zilele trecute moara oltenească din Craiova. A ars întreaga clădire, precum și mai multe vagoane de bucate. Pompierii au reușit să scape 20 vagoane de grâu și câteva de făină. Pagubele trec peste 4 milioane lei, moara era asigurată.

Marca germană încă scade. Din cauza aceasta la Berlin e o mare îngrijorare. Bursa a fost închisă.

Orele oficioase la administrația financiară din Sibiu, începând cu 15 Septembrie 1921 sunt satorite dela 8—2 ore. Casieria centrală și a perceptoarelor sunt deschise pentru public dela 8—12 ore.

Accident mortal. Mechanicul Valeriu Costea dela fabrica „Schieb“ s. p. a. Sibiu a ajuns prin nenorocire la ocazia montării unei mori în Sirineasa, jud. Vâlcea, apucat de transmisiune și a fost scos în stare de agonie. Dus în spitalul din R.-Vâlcea, a răposat. Direcțiunea fabricii l'a adus pe speșele proprie cu automobil în satul său natal, Gușterița, și s'a îngrijit de o înmormântare frumoasă. Dir. gen. Ioan Schieb și secretarul T. R. Popescu în fruntea lucrătorilor fabricii au asistat la darea ultimelor onoruri. O văduvă și copilă deplâng un soț și tată.

Libertatea importului a orice fel de mărfuri din străinătate, e vorba să se dea în curând din partea ministerului de industrie și comerț. Bine înțeles, se vor plăti nouile taxe de vamă.

Pentru transportul fructelor (pomelor) s'a intervenit la Direcțiunea căilor ferate din Cluj, cerându-se primirea mai ușor a vagoanelor și grabnica lor transportare. Din însărcinarea de curând înființatei „Uniunea a comercianților și producătorilor de fructe“, despre care am scris în numărul trecut, s'a prezentat dl Dr. Laurian Gherman, care a spus între altele: După informațiile de până acum, pentru exportarea fructelor din acest an este nevoie de vreo 800 vagoane, ca să se poată valoriza toate fructele. In anul trecut tocmai din lipsa vagoanelor la timp, s'au prăpădit atâtea fructe (spre pildă în Maramureș și alte părți). Dl director regional Hossu a făgăduit, că va lua toate măsurile necesare. Uniunea va înainta memorande în această chestie și celorlalte direcțiuni regionale. Indemnăm pe negustorii de poame, ca în cazuri necesare să se adreseze Uniunii susnumite, de unde, așa credem, vor primi informații mai deaproape.

Pentru expoziția dela București s'a făcut reducere de 50% (pe jumătate) pe căile ferate, pentru toți vizitatorii, cari vor călători în zilele din 8 Sept. până la 5 Oct. La plecarea de acasă se vor lua bilete întregi, cari apoi trebuie păstrate și date spre vizare la expoziție în București, servind după aceea pentru întoarcere gratuită.

Industriașii români din Cluj, după unele știri ce le avem, vreau să se separeze de comercianți, alcătuiindu-și o altă uniune. Motivul este neînțelegerea ivită pe chestia alegerilor pentru Camera de industrie și comerț din Cluj. — Noi am dorit să vedem pe comercianții și industriașii români de peste tot locul, mergând mână în mână, dar în acelaș timp considerându-se unii pe alții în toate chestiunile, altcum e explicabil, că urmează desbinarea.

Cruțarea în Anglia. Ministrul de finanțe al Angliei a îndemnat toate oficiile și pe toți cetățenii statului, se facă cruțare în cheltueli. La acest apel regele a răspuns în felul acela, că el nu dorește să i-se mărească lista civilă (salarul regelui) și să se facă reduceri și la cheltuelile curții regale.

Noui trenuri de persoane și mărfuri se vor pune în curând în circulație. Zilele acestea se vor controla nouile mașini și cele reparate, apoi se vor da folosinței.

Mersul trenului din Sibiu spre Turnu roșu s'a schimbat cu ziua de 10 Sept.; pleacă din Sibiu la ora 13.50 (1 oră și 50 minute) și sosește în Sibiu la ora 16.25 (4 ore și 25 minute).

Armăsarii, cari au fost dați oamenilor pentru întreținere, vor trebui să fie redați hergheliilor. Așa a ordonat ministerul de agricultură. În legătură cu aceasta s'a mai ordonat, ca armăsarii să nu se mai dea agricultorilor, decât pe timpul armăsăritului.

O tipografie secretă, unde se tipăreau manifeste revoluționare, a fost descoperită la Cetatea albă. Au fost arestate 22 persoane.

Dr. Bucșan reîntors în Sibiu își reia activitatea medicală. Dă consultații zilnic în palatul Habermann (pe Bretter).

Cărți de școală pentru licee și toate școlile din Sibiu și jur, se află de vânzare cu începerea anului școlar, la Librăria „Foaia Poporului”. Aci se găsește și toate recvisitele de scris: caete, creioane, hârtie, cerneală, în mare alegere și cu prețuri ieftine. Vindem și pentru boltașii dela sate cu prețuri mai reduse.

Un băiat, care să învețe tipografia, meserie foarte bine plătită, se primește la tipografia „Foaia Poporului” în Sibiu.

Legea Agrară

pentru Ardeal, tipărită în broșură, cu îndrumări și deslușiri de Dr. A. Dobrescu, deputat, e gata și s'a pus în vânzare cu prețul de 4 lei, iar pentru postă 50 bani deosebit.

Exportul de vite

pare că în cele din urmă a lua totuși o întorsătură mai spre bine. S'a pus oamenilor la dispoziție vagoane, în mod mai ușor ca până acum, ba s'au mai înlăturat și alte formalități goale.

O nouă întorsătură a luat exportul de vite, prin faptul, că a început a fi îndreptat spre țările din Orient. Sunt negustori cari mereu exportează vite spre Grecia și Turcia, apoi spre Italia peste Galați. În Grecia și Turcia se valorează bine vitele noastre, fiindcă Grecii cu Turcii sunt în războiu, prin urmare consumă carne mai multă ca de obicei.

Spre Viena încă se trimit o seamă de vite și porci. Aci sunt bine plătite produsele noastre, în urma cursului favorabil al leului față de coroană.

Bande în Basarabia

Bande de hoți în Basarabia. În județul Hotin un tren a fost atacat cu împușcături și granate. Mecanicul și doi călători au fost omorâți, mașina a fost stricată. Foarte mulți călători au fost jefuiți. S'au luat măsuri pentru prinderea bandei.

În urma altei știri, serviciul de siguranță a făcut o însemnată descoperire în Basarabia, prinzând pe mai mulți complotiști contra trenurilor și liniilor ferate. Complotul a fost descoperit în comuna Comrat (Bender). În locuința unei învățătoare s'au găsit mitraliere, arme și peste 100 kg. explozibile. Au fost prinși numeroși indivizi bărbați și femei.

Numărul de față al foii noastre cuprinde 6 pagini.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Nicolae Bratu

No. 426/921.

1913

Publicațiune

Comuna Șona, județul Târnava-mare, esarândează prin licitație publică pe 3 ani, începând dela 1 Ianuarie 1922 până la 31 Decembrie 1924 inclusive, cârciuma comunală, constând din 3 odăi și bucătărie, care se va ținea în ziua de 2 Octombrie 1921 ora 2 p. m. în cancelaria comunală.

Prețul strigărei: Lei 1500. Vadiu: 10%.

Oferte în scris se primesc până la 1. Oct. 1921. Condițiunile se pot vedea în caetul de serviciu depus la primăria comunală.

Șona la 5 Septembrie 1921.

Vasile Greavu,
secretar.

Ioan Raita,
primar.

Nr. 4/921

1911

Publicațiune

Foști Coloni ca proprietari de pădure din Comuna Șercăița județul Făgărașului dă în arândă prin licitație publică care să va ținea în cancelaria primăriei comunale Șercăița la 18 Sept. 1921 st. nou. ora 3. p. m. bala de marmură aflătoare în valea Crețului pe timp de 10 ani.

Prețul strigării este pentru fie care an Lei 2.00 și tacele pentru exploatare Vadiu 10%.

Condițiunile de licitație mai de aproape să pot vedea la primăria comunală din Șercăița.

Șercăița la 4 Sept. 1921.

Comitetul Foștilor Coloni.

Un domu pensionar slab de vedere caută o menageră care să-l întovărășească dacă se poate și în țară sau a-l primi în pensiune. A se adresa la Administrația Foi.

Una brutărie se caută de închiriat. A se adresa la Reșinar Nr. 621. 1918

2 case cu prăvălii de vânzare una iața mică 18 cealaltă treptele turnului 4. A se adresa la Ludovic Ferenz, Strada Cisnădiei 12. 1912

Se caută un maistru vopsitor și zugrav, serios și cinstit cu practică îndelungată și bine priceput în toate lucrările acestei branșe. Ofertele a se adresa la Româno-Americană Str. Stavropoleos No. 6, București. 1903

Hârtie maculatură de gazetă și cărți bună pentru pachetat sau de aprins focul etc., se află de vânzare cu chilo-gramul sau maza metrică la Librăria „Foaia Poporului” în Sibiu strada Măcelariilor 12.

Se caută un maistru tâmplar

pentru conducerea unui atelier mare modern, care să cunoască în special construcția de modele și de binale în general. Vor fi preferați maistri cu școala de meserie superioară serioși și cinștiți și cu practică lungă. Oferte se vor adresa la Româno-Americană Str. Stavropoleos No. 6, București. 1904

Se caută un mecanic special,

care să cunoască conducerea și manipularea compresoarelor cu amoniac și fabricarea de ghiță.

Oferte se vor adresa la Româno-Americană Str. Stavropoleos No. 6, București. 1902

Fabrică de apă gazoasă

se caută de cumpărat oferte detaliate se trimite la ziar. 1883

Un băiat

cu școala necesară, se primește să învețe tipografia. A se adresa la Tipografia Poporului în Sibiu.

Spuneți totdeauna când comandați sau cumpărați ceva, că ați citit inseratul în „Foaia Poporului” !

ORICE PUBLICATIUNE

despre vânzări și cumpărări, apoi licitațiuni publice, arândări de case, moșii, hoteluri, cârcime, căutare de slujbe și multe altele

să vestește în toată România Mare

și se ajunge la succesul dorit, dacă se publică în

FOAIA POPORULUI

din Sibiu

care e cea mai lătită foaie peste tot locul, fiindcă e cea mai veche, mai bună și mai ieftină. Faceți publicarea, dacă aveți ceva, și veți vedea rezultatul

Med. Dr. Stegal,

fostul medic în Avrig ordineză zilnic. 8 bii strada Măcelariilor 25. 1917

Banca „PEATRA” SIBIU

se află de vânzare:

1. **Petroleu**, în mare per Kg. Lei 1.90 în detalii „ 2.—
2. **Diferită manufactură**, și fon, pânză, stofe, etc.
3. **Cereale**, cu prețuri reduse 1891

Un mecanic cu praxă caută o moară în arendă, cu motor de benzină sau cu ulei, cu două sau trei pietre. A se adresa la Iosif Negrușă, Orlat. 1914

Mașini de treerat de mână cu mână
Mașini de treerat de mână cu vârtej
Mașini pentru curățitul cerealelor (vânturătoare)
Pluguri schimbătoare, sistem Hohenheim
Pluguri schimbătoare Sack U. W. 5 °
Planuri pentru două brezde
Pluguri universal
Pluguri de Bácska
Pluguri Ruhadio
Mașini de sfărâmat porumb, de mână
Mașini de sfărâmat porumb, de mână cu vârtej sau cu mână
Mașini de tăiat sfeclă
Mori pentru napi
Mori de poame
Tencuri de vin și poame
Mori de struguri
Pompe pentru zeama de gnoiu
Lupi scărmanătoare
Mașini de scărmanat lână
Motoare de benzină
Cântare decimale
Cântare centimale
Grap de fier de toate felurile și sistemele
Rotile de tors
Separatoare pentru lapte
Mașini de tălat nutreț
Fiere de pluguri de toate sistemele
Șuraburi penru pluguri
Cormane
Triere pentru curățitul cerealelor
Taburi pentru pompieri
Curele motrice și de transmisune reprezentanța generală a firmei Iullu WOLFNER & Comp.
Curele de cusut
Curele de legat
Curele transparent
Curele Baleta
Curele de păr de câmilă
Curele motrice de cauciu
Ceară pentru curele
Nituri pentru curele
Copci pentru curele
Clei pentru curele
Chingi de cânepă
Mătase pentru site de mori
Pietre de mori

furnizează prompt din depozitele sale

Departamentul Mașinelor !

al Reun. agr. s.ș. ardelen
SIBIU, Strada Sării No. 22
SIGHIȘDARA, Str. Balen No. 47

1899

Prețul spiritului

În timpul din urmă începe a se urca. Motivul este următorul: Materialele necesare pentru fabricarea spiritului, în ultimul timp se pot procura mai greu. Porumbul a început să se scumpească, fiindcă n'o să avem o recoltă așa bună, cum s'a așteptat.

Din cauza aceasta s'a svonit, că guvernul va opri fabricarea spiritului. Ordonanța guvernului încă nu s'a publicat, dar se susține, că consiliul de miniștri s'a ocupat cu această chestie și a rămas pe lângă punctul de vedere al opririi. În fața acestei stări, marile fabrici de spirt din Arad, Reghinul săsesc și Timișoara au început a ține marfa înapoi, în așteptarea de prețuri mai urcate.

Pe noi să nu ne doară însă capul, oameni buni. Spiritul, din care se face apoi rachiul, e și așa beutură arzătoare și otrăvitoare. Nu e nici o pagubă, dacă se va mai scumpi sau va fi pe viitor mai puțin rachiu. Ne bucurăm pe cealaltă parte auzind, că în multe părți viile stau foarte bine, strugurii au crescut frumos și se coc, astfel că o să avem o recoltă bună. În vederea acestei stări vinul începe să se ieftinească. Se așteaptă noua recoltă, pentru care mulți n'au nici buțile necesare. Astfel de știri am primit zilele acestea din părțile Aradului.

Scrisoare de recunoștință

Primum spre publicare următoarea scrisoare de recunoștință, pe care un industriaș român o aduce renumitei firme „Schieb“ din Sibiu, pentru lucrul bun și ieftin, ce livrează această firmă, care merită tot sprijinul Românilor. Iată ce spune dl Dragoș:

„Subscrisul adevăresc, că am preluat dela dl inspector de mori Paul Tontsch moara „Stefania“ din Blaj. Această moară s'a edificat, construit și instalat cu motorul Diesel, făcându-se toate lucrările necesare din partea firmei „Schieb“ societate pe acții în Sibiu.

Moara „Stefania“, dupăcum se prezintă, este un stabiliment industrial construit cu o grijă și acuratețe foarte rară; mașineriile sunt precise și așezate cu toată corectitudinea, încât cu drept cuvânt se poate numi un lucru de model, care se mai poate vedea numai în străinătate, unde industria e dezvoltată în măsură mare.

Atât fabricii „Schieb“, cât și dlor ingineri și dlui inspector de mori, precum și harnicului personal al firmei care a lucrat la această moară numită „Stefania“, le mulțumesc pentru acuratețea lucrului și recomand această firmă pentru construcții de mori industriale la toți cei interesați.

Blaj, 31 August 1921.

Cu toată stima

Stefan Dragoș jun. m. p.
proprietarul morii „Stefania“, Blaj.

100.000 de Lei

poate câștiga cine cumpără cel puțin un loz dela loteria „Asociației“, despre care am scris de multeori în foaie. Afară de cele 4 câștiguri de câte 100,000 Lei, mai sunt zeci de mii de câștiguri mărunte. Un loz costă 20 Lei și joacă la 4 trageri. Lozurile se împart de prezent pe toate satele. Cumpărați cu toții și sprijiniți „Asociația“. La librăria „Foaia Poporului“ încă se află de vânzare.

Reforma Agrară pentru Ardeal

(Fine.)

Judecătorul de ocol va primi declarația scrisă a proprietarului, va lua act de voința acestuia și va încheia proces-verbal de cele constatate.

Declarația și procesul-verbal vor fi transcrise într'un registru anume alcătuit și ținut la judecătoria de ocol pe numele proprietarilor.

Art. 122. — Prin derogare dela codul civil și cu respectarea articolului precedent, orice proprietar de pământ poate desemna prin testament pe moștenitorul sau moștenitorii beneficiari, cari vor avea să despăgubească pe comoștenitori după normele legii de față.

Art. 123. — În cazul când împărțirea pământului între moștenitori nu s'ar putea face fără a încălca dispozițiunile art. 121 și în cazul când moștenitorul nu a fost desemnat conform art. 122, pământul poate fi atribuit, prin bună înțelegere, unuia din moștenitorii legali, cari sunt țiinuți pentru aceasta a se prezenta singuri când sunt majori, sau prin tutori sau curatorul lor când sunt minori ori interziși, în fața judecătorului pentru a lua act de învoeală.

Judecătorul de ocol poate să nu legitimize învoeala, numai dacă tutorul sau curatorul e altă persoană decât Statul sau mama moștenitorului și dacă sosotește că învoeala nu ocrotește de ajuns interesele moștenitorilor reprezentanți.

Art. 124. — În caz de neînțelegere între moștenitori, judecătorul, în termen de 10 zile dela cererea oricăruia dintre moștenitori, va chema toți moștenitorii prin citații individuale la domiciliu și va căuta să stabilească o înțelegere asupra aceluia sau acelor cari vor deveni proprietari ai lotului sau loturilor și asupra despăgubirilor de acordat celorlalți moștenitori, înscriind înțelegerea într'un proces-verbal semnat și de părți.

În cazul când părțile nu cad la învoeală, judecătorul va trage la sorți lotul sau loturile ce sunt de împărțit între moștenitori, fixând totdeodată și prețul potrivit, încheind despre toate aceste operațiuni un proces-verbal, semnat și de părțile interesate.

În toate aceste cazuri judecătorul de ocol va înainta procesul-verbal de constatare în original Casei centrale a împrumutării, oprind însă la dosar o copie cu semnătura sa.

Art. 125. — Moștenitorul asupra căruia, rămâne pământul ia de drept în sarcina sa întreaga sumă convenită ca despăgubire fiecărui moștenitor în parte și are obligațiunea să achite partea fiecăruia în termen de 5 ani și cu o dobândă de 5 la sută pe an, plătită din 6 în 6 luni, începând cu luna a doua dela recolta întâia a noului proprietar și continuând anual la același termen. În caz de întârziere mai mare de o lună dela data când urmă să fie făcută plata, fie a capitalului, fie a dobânzii, comoștenitorii pot să ceară judecătorului de ocol, după normele arătate în art. 124, excluderea moștenitorilor cari nu și-au împlinit obligațiunile, rezilierea (nimicirea) împărțelii și facerea unei noi împărțeli.

Art. 126. — Construcțiunile sau îmbunătățirile funciare făcute în cursul posesiunii de moștenitorul asupra căruia a rămas lotul, nu împiedecă operațiunea din

articolul precedent, judecătorul urmând însă să stabilească pe baza unei evaluări (prețuri) drepturile la despăgubiri ce se cuvin.

Art. 127. — Moștenitorii loturilor pot să se împrumute la Casa centrală a împrumutării cu ipotecă (întabulare) asupra loturilor pentru sumele ce trebuie să răspundă celorlalți comoștenitori.

În acest caz Casa centrală a împrumutării va incasa odată cu ratele împrumutului acordat și anuitatea (rata) datorită pentru plata prețului loturilor.

Art. 128. — Prin derogare la regulele stabilite prin codul civil, sătenii proprietari de pământ au libertatea de a donă sau a testă până la 2 jugăre, fără obligațiunea pentru donator sau legatar de a raporta chiar în numerar excedentul peste cotitatea disponibilă.

Art. 129. — Un regulament special, făcând parte integrantă din această lege, va desvolda în amănunt aplicarea principiilor din acest capitol.

CAP. XVIII

Cultivarea loturilor

Art. 130. — Pentru asigurarea unei bune culturi a pământului micii proprietăți, o cât mai bună întrebuințare a izlazurilor comunale, cum și punerea în valoare a produselor micii proprietăți, Casa centrală a împrumutării are dreptul de a stabili și impune micilor proprietari obligațiuni privitoare la planul de cultură, la organizarea mijloacelor de cultură și tovărășii, cari să îndrumeze pe săteni spre o cultură rațională și intensivă, la desfacerea produselor lor și îmbunătățirea rasei vitelor, determinând și sancțiunile (pedepsele) de luat.

Art. 131. — Acei cari nu vor îndeplini obligațiunile (îndatoririle) prevăzute în articolele de mai sus, vor fi deposedați (desproprietăți) fără somațiune (provocare), printr'o hotărîre pronunțată de judecătorul de ocol, după cererea serviciului agricol județean și după ce va fi citat pe cel a cărei deposedare se cere.

Hotărîrea se va da cu drept de apel la tribunal. Termenul de apel este de 30 zile libere dela pronunțare.

Tribunalul va judeca în camera de consiliu în termen de 15 zile maximum. Hotărîrea tribunalului va fi definitivă, fără opoziție sau recurs.

Procedura va fi gratuită și părțile se vor cită din oficiu.

Proprietarul deposedat are dreptul la restituirea valorii pământului plătită.

Art. 132. — În toate cazurile de deposedare loturile intră în proprietatea Casei centrale a împrumutării, care va dispune de ele conform prevederilor acestei legi.

Art. 133. — Cumpărătorii de loturi cari nu vor fi achitat 4 rate semestriale din preț vor fi deposedați de către Casa centrală a împrumutării pe cale administrativă, după somație, în termen de 30 zile, punere în întârziere ori judecată și fără îndatorirea de a urmări în prealabil incasarea ratelor.

CAP. XIX

Plata loturilor

Art. 134. — Indată ce prețul exproprierii va fi statorit definitiv și sătenii îndreptățiți vor fi intrat în posesiune, se

